

Az innovatív fejlesztések agorája: Közkönyvtári Börze 2024

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) 2024. május 29-én Közkönyvtári Börze 2024 címmel országos szakmai továbbképzést szervezett a FSZEK Központi Könyvtárában, a Wenckheim-palotában.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) támogatásával, Közkönyvtárak a XXI. században címmel 2016 óta minden évben megszervezi azt az országos szakmai rendezvényt, amelynek célja a közkönyvtárak aktualitásainak, az új trendeknek a bemutatása. Az eseményeken hazai és nemzetközi példákat, előremutató kezdeményezéseket ismerhetett meg az évek óta 100 fő feletti létszámmal érdeklődő szakmai közönség. 2024-ben megújult a rendezvény: az eddigi egész napos, hagyományos konferenciát egy interaktív, workshop jellegű továbbképzés váltotta fel, melynek során együttes gondolkodásra és alkotásra hívtuk és kértük fel a szakma képviselőit. A rendezvény formabontónak bizonyult abban a tekintetben is, hogy a szakma képviselőit a kezdettől igyekeztünk bevonni a szakmai nap előkészületeibe; a végleges program is általuk, a velük való együttműködés eredményeképpen alakult ki és valósult meg. Az érdeklődés az előzetes várakozásainkat is felülmúlta: a rendezvényre – a Wenckheim-palota befogadóképességét és a műhelymunka létszámkereteit figyelembe véve – 110 fő regisztrációját tudtuk fogadni; a helyek szűk három nap alatt beteltek. A börze fő célja az volt, hogy egyfajta agorát teremtsen a közkönyvtárak számára ahhoz, hogy bemutassák a szakmai közösségnek azokat az ötleteiket, innovatív fejlesztéseiket és jogyakorlataikat, amelyeket könyvtáraikban a közelmúltban dolgoztak ki, és alkalmaznak a felhasználóik által visszaigazolt sikerességgel. Lehetőséget kívántunk teremteni ugyanakkor arra is, hogy a börzén a könyvtárosok ki is próbálhassák ezeket az újdonságokat, saját élményként ta-

pasztalhassák meg azok hatását. Mindez azzal a nem titkolt szándékkal történt, hogy a tapasztaltakon felbuzdulva aztán a saját helyi körülményeik közé adaptálva, a helyi közösséghez igazítva meg is valósíthassák azokat szerte az országban. Az utóbbi iránti igényt jelzi, hogy a leginteraktívabbnak ígérkező műhelyekre rendkívül gyorsan, néhány óra alatt betelt a létszámkeret.

A bemutatásra kerülő projekteket is egy itthon kevésbé elterjedt gyakorlat szerint választottuk ki: a bemutatkozási lehetőséget egy nyílt pályázat útján lehetett elnyerni.

Pályázni egy erre a célra készült adatlap kitöltésével lehetett. Ezzel kapcsolatosan a legnehezebb feladat talán az volt a pályázó könyvtárak számára, hogy egy-egy innovatív törekvés lényegét maximum 400 szó terjedelemben fejtsék ki, mégpedig úgy, hogy ezzel a rövid szöveggel meggyőzzék a szakmai bizottságot a pályázat közérdeklődésre számot tartó értékeiről. A szakmai bizottság az MKE, az IKSZ, a FSZEK és Az én könyvtáram projekt delegáltjaiból állt össze.

A felhívásban megadott határidőre 41 pályamunka érkezett az ország 17 településéről: Békéscsaba, Budapest, Cegléd, Cigánd, Eger, Gödöllő, Jászberény, Kazincbarcika, Kecskemét, Mezőtúr, Ózd, Pécs, Szeged, Szekszárd, Szolnok, Tatabánya, Tiszaújváros. A legtöbb pályázatot a FSZEK és a tatabányai József Attila Könyvtár nyújtotta be.

A pályázati kiírásban 8 szakmai területet jelöltünk meg, amelyekre vonatkozóan kértük a pályázatokat:

1. Olvasóvá nevelés, olvasásfejlesztés
2. Digitáliskompetencia-fejlesztés
3. Helyismeret, helytörténet
4. Zöldkönyvtár
5. Kutatásmódszertan
6. Új típusú könyvtári programok
7. PR, marketing, kommunikáció
8. Könyvtári szervezetfejlesztés; szakmai továbbképzés

Ahogy az várható volt, a legtöbb pályázat az Olvasóvá nevelés, olvasásfejlesztés és az Új típusú könyvtári programok témakörökben érkezett, a legkevesebb pedig a Kutatásmódszertan és a Könyvtári szervezetfejlesztés; szakmai továbbképzés területén.

A beérkezett pályázatokat a szakmai bizottság a következő szempontok szerint értékelte:

- 1 **újszerűség (innováció)**
- 2 **kíváncsiság és hasznosság a célcsoport számára**
- 3 **megvalósíthatóság (pénzügyi háttér, rugalmas módszertan, könyvtárosok felkészültsége, adaptálhatóság)**
- 4 **fenntarthatóság (forrásszükséglet – pénz, ember, eszköz)**

Ezek alapján az alábbi projektek kaptak bemutatkozási lehetőséget a Közkönyvtári Börzén:

1 **Digitális játszótér a könyvtárban**

Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár (Szeged) – kompetenciafejlesztés különböző digitális eszközökkel

2 **Erdei Könyvtár** – FSZEK Pestszentimrei Könyvtár (Budapest) – könyvtári dimenziók tágitása élménypedagógiai eszközökkel

3 **Mennyit ér a könyvtár?**

Városi Könyvtár és Információs Központ (Gödöllő) – a társadalmi hasznosság, értékteremtés és marketing a számok, mutatók tükrében

4 **Digilabor és TárgyTár** – Békés Megyei Könyvtár (Békéscsaba) – makerspace típusú szolgáltatás a kompetenciák széles körű fejlesztéséért

5 **DartsMatek** – FSZEK Sárkányos Gyerekkönyvtár (Budapest) – matematikai kompetenciafejlesztés – iskolai oktatás támogatása

6 **Egyéni történetek, közösségi múlt** – FSZEK Soroksári Könyvtár (Budapest) – helytörténeti munkán alapuló közösségépítés, értékörzés

7 **T-Zóna marketing** – Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény (Szolnok) – virágzó tini közösségi tér működtetése

8 **Élményalapú online** – segédanyagok kidolgozása, Hamvas Béla Városi Könyvtár (Tiszaújváros) – az iskolai tanulástámogatást elősegítő online segédanyagok előállítását könyvtári környezetben

9 **Több, mint gondolnád** – Illyés Gyula Könyvtár (Szekszárd) – a tinikorosztály megszólításának hatékony eszközei

10 **SztoriVarázslók** – Bródy Sándor Könyvtár (Eger) – a képi intelligencia és narráció fejlesztése új típusú könyvtári dokumentumokkal

Ezen felül poszterkiállítás keretében még bemutatkozott:

1 **„Bagoly Ludvig” olvasásnépszerűsítő játék** – Városi Könyvtár (Cegléd)

2 **Titokakadémia biblioterápiás műhely** – Városi Könyvtár (Ózd)

3 **Önműködő közösségek** – TMJV József Attila Könyvtár (Tatabánya)

4 **Szervezetfejlesztés új típusú módszerekkel** – TMJV József Attila Könyvtár (Tatabánya)

5 **Kreatív kommunikáció egy pontgyűjtő játék kapcsán olvasási kampány** – Somogyi Károly Városi és megyei Könyvtár (Szeged)

6 **Jól és jót játszani velünk élményalapú társasjátékok** – Bródy Sándor Könyvtár (Eger)

7 **Hogy kerül a könyvtár a Facebookra? Könyvtári marketing** – FSZEK Ugocsa utcai Könyvtár (Budapest)

8 **Zöldkönyvtári hálózat** – Illyés Gyula Könyvtár (Szekszárd)

9 **Családi szombatok a Központi Könyvtárban** – FSZEK Központi Könyvtár (Budapest)

10 **Olvasólétra olvasási kihívás** – Móricz Zsigmond Könyvtár (Mezőtúr)

„A poszterkiállítás legközelebb az MKE szegedi vándorgyűlése alkalmából a Somogyi-könyvtárban lesz látható”

A szakmai nap során a résztvevők egyszerre 5 helyszínen ismerkedhettek a jógyakorlatokkal. Minden projekt kétszer mutatkozhatott be annak érdekében, hogy minél több érdeklődőhöz el tudják juttatni a projektjüket.

A rendezvény további újdonsága volt, hogy egy poszterkiállítás keretében – a workshopkal bemutatkozó projektek mellett – még további tíz projekt kapott lehetőséget arra, hogy megismerhessék a hazai szakembereket. A 20 db, B1-es méretű, paravánokon elhelyezett poszterek látványos, információgazdag és újszerű színpaddal gazdagították a szakmai napot, melyek előtt szívesen fotózkodtak készítők, vagy épp rögzültek későbbi felhasználásra a látott ötletek. A poszterkiállítás legközelebb az MKE szegedi vándorgyűlése alkalmából a Somogyi-könyvtárban lesz látható.

A börzén nagy volt a nyüzsgés, különösen sokan kapcsolódtak be a különféle digitális „piacterekbe”, loptak cseppnyi enidőt a silent book bemutatón, vagy tettek képzelt kirándulást az erdei könyvtárba. Nagy volt az érdeklődés a direkt tudásátadás iránt is: a T-zóna, a könyvtárértékelés témaköre, a helyi értékek megőrzésének új lehetőségei is nagy számban vonzották a kollégákat.

Ahogy azt reméltük, a rövid bevezető előadások után – melyekben bemutatkozott e körben először a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár új főigazgatója, Kovácsné Koreny Ágnes is, s összegezte a szakmai bizottság legfőbb tapasztalatait Pócze Márta a Közkönyvtári Egylet képviselőjében – igen nagy volt a nyüzsgés, néhány műhelytől nehéz volt megválni, s ahogy ez lenni szokott, volt, amiről a bőség zavara miatt le is kellett mondani.

Jövőre folytatjuk!

**Kovácsné Koreny Ágnes,
Sóron Ildikó**

